753/06

Den 14. august 2006 blev i sag nr. 67.662:

xxx xxxxxx
xxxxxxxxx xxx
xxxx xxxxxxxx

mod

Danica Pension
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har forsikring med dækning ved tab af erhvervsevne i Danica Pension, klager over, at selskabet har afvist at yde præmiefritagelse og udbetale fuld forsikringsydelse ved tab af erhvervsevne efter den 1/8 2005.

Selskabet har afvist at yde præmiefritagelse og udbetale fuld forsikringsydelse efter ovennævnte dato med henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat til en tredjedel eller derunder.

Forsikringen giver ret til udbetaling af hele forsikringsydelsen, hvis klageren bliver midlertidigt uarbejdsdygtig, eller hvis hans erhvervsevne nedsættes længerevarende til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne. Bliver klageren midlertidigt halvt uarbejdsdygtig, eller nedsættes hans erhvervsevne længerevarende til mellem halvdelen og en tredjedel, giver forsikringen ret til udbetaling af halvdelen af forsikringsydelsen. Desuden giver forsikringen ret til præmiefritagelse, hvis klagerens erhvervsevne som følge af sygdom eller ulykkestilfælde nedsættes til en tredjedel eller mindre. Der er en karenstid på tre måneder. I henhold til forsikringsbetingelserne er klageren ikke berettiget til forsikringsdækning under revalidering.

Det fremgår af sagen, at klageren, der er født i 1954 og uddannet lærer, i 2001 blev sygemeldt fra sin stilling som afdelingsleder i en arbejdsløshedskasse på grund af stress/depression. Som følge af sygemeldingen bevilgede selskabet præmiefritagelse og fuld forsikringsydelse i perioden fra den 16/2 til den 1/8 2002, hvor klageren blev raskmeldt. På baggrund af ny sygemelding bevilgede selskabet præmiefritagelse og fuld forsikringsydelse fra den 8/4 til den 1/6 2003. Klageren arbejdede halv tid fra den 2/6 til den 15/6 2003, hvorfor han modtog halv ydelse i denne periode. Han blev herefter fuldtidssygemeldt, og selskabet bevilgede derfor præmiefritagelse og fuld forsikringsydelse fra den 16/6 2003 til den 30/4 2004. I samtlige førnævnte perioder blev klagerens erhvervsevne vurderet på baggrund af hans hidtidige erhverv.

Den 1/5 2004 påbegyndte klageren revalidering. Uanset hans manglende ret til forsikringsdækning under revalidering bevilgede selskabet kulancemæssig ydelse svarende til forskellen mellem hans tidligere indtægtsniveau og den af kommunen udbetalte revalideringsydelse. Den kulancemæssige ydelse blev løbende forlænget til den 30/7 2005. Selskabets lægekonsulent vurderede herefter, at klagerens generelle erhvervsevne er nedsat til mellem halvdelen og en tredjedel. Udbetalingen ved tab af erhvervsevne blev derfor nedsat til halv ydelse fra den 1/8 2005.

Selskabets tilkendelse af ydelser i ovennævnte perioder skete på baggrund af diverse lægelige og kommunale oplysninger, som selskabet løbende indhentede til brug for sagens behandling.

Af statusattest af 27/1 2004, der er udfærdiget af psykiater J.C., fremgår bl.a.:

> "Diagnosen er uændret, der er tale om F33.2 periodisk depression af moderat grad, udbrændthed i moderat grad."

Det fremgår af journaludskrift fra F. kommune, at der den 10/9 2004 blev afholdt opfølgningsmøde med deltagelse af klageren, kommunens sagsbehandler samt indehaveren af den planteskole, hvor klageren var i arbejdsprøvning. Af mødereferatet fremgår bl.a., at klagerens arbejdstid var 20 timer ugentligt inklusive to til tre kvarters pause dagligt. Under mødet fortalte klageren bl.a., at det gik fint med arbejdet, men at han ikke mag-

tede flere timer. Arbejdsgiveren oplyste bl.a., at det gik rimeligt med arbejdsopgaverne, men at klagerens indsats var meget svingende, ligesom han glemte forskellige ting og let blev stresset.

Af statusattest af 19/10 2004 fra psykiater J.C. fremgår:

> "Der henvises til undertegnedes status dateret d. 27.01.04, og diagnosen er uændret.
>
> Jeg kan bekræfte, at patienten følges ambulant af undertegnede.
>
> Tilstanden er stabiliseret rent psykisk, patienten reagerer dog fortsat med angst og bekymring, hvis han bliver presset eller stresset, eller hvis der dukker ting op fra fortiden, om end han er blevet bedre til at håndtere disse tanker/følelser.
>
> Patienten kan lige akkurat nu overskue at klare et arbejde i et gartneri i ca. fire timer dagligt. Patienten beskriver, at han er meget træt, når han kommer hjem, og at han ofte må sove et par timer.
>
> Umiddelbart skønner jeg, at tilstanden nærmer sig en stationær tilstand, måske med mulighed for en fortsat bedre livskvalitet, men jeg skønner ikke, at patienten på noget tidspunkt vil være i stand til at arbejde mere end halv tid. Under alle omstændigheder vil han aldrig kunne arbejde i et job, som det han havde tidligere, dvs. job med stress, stort arbejdspres og ansvar. I så fald vil patienten med stor sandsynlighed udvikle symptomer på svær angst og depression med genindlæggelse til følge."

Den 25/11 2004 blev der på ny afholdt opfølgningsmøde med deltagelse af klageren, sagsbehandleren og arbejdsgiveren. Det fremgår bl.a. af mødereferatet, at klagerens arbejdsindsat havde været dalende. Klageren tilkendegav bl.a., at han havde det vanskeligt med ledelsesstilen på arbejdspladsen. Arbejdsgiveren oplyste, at klageren ikke ydede en tredjedel indsats, men at de arbejdsopgaver, som han udførte, var i orden.

Af journalnotat af 30/11 2004 fra F. Kommune fremgår bl.a., at klageren sygemeldte sig samme dag, fordi han var "psykisk påvirket af situationen og uenighederne med arbejdsgiver".

Ifølge kommunalt journalnotat af 26/1 2005 kom klageren efterfølgende i virksomhedspraktik på en efterskole, hvor arbejdet bestod i forefaldende pedelarbejde. Arbejdstiden blev aftalt til fire timer dagligt med langsom optrapning i tid.

I statusattest af 20/6 2005 fra psykiater J.C. hedder det:

> "Jeg kan bekræfte at pt. følger behandlingen hos undertegnede og at han fortsat vil have brug for, en form for psykiatrisk behandling fremover.
>
> Umiddelbart synes jeg tilstanden er meget lign. det jeg beskrev i statusattesten d. 19.09.04. [19.10.04)
>
> Jeg oplever fortsat at pt. reagerer med angst og bekymring, når han bliver presset eller stresset. Nok i en lidt mindre grad, end beskrevet i sidste status, men han er fortsat enormt træt, rent fysisk og psykisk, når han har arbejdet de 4 timer. Han har, mens jeg har kendt ham, været i arbejdsprøvning i gartneri og nu på efterskolen. Jeg er ikke i tvivl om, at han befinder sig godt der, men umiddelbart mener jeg, at tilstanden er kronisk, forstået på den måde, at jeg ikke tror han vil opnå højere arbejdsevne end han har pt.
>
> Såfremt man søger at presse ham yderligere, vil tilstanden forværres, med stor risiko for egentligt tilbagefald af depression og tiltagende angst."

Virksomhedspraktikken ophørte den 30/6 2005.

Af den kommunale ressourceprofil fremgår bl.a.:

> "04.07.2005 T.F.
>
> **Vurdering af ressourcer**
>
> Det vurderes, at O. har minimalt med ressourcer grundet sine helbredsmæssige begrænsninger. Hvis O. på nogen måde føler overskud til det vil han sandsynligvis søge ansættelse i et skånejob.
>
> Det vurderes relevant for O. at han nu ønsker ro, for at kunne få en hverdag til at fungere rimeligt, hvor han kan få lidt livskvalitet.
>
> O.'s arbejdsevne vurderes på nuværende tidspunkt og i fremtiden ikke at kunne bedres, og det vurderes O. ikke har ressourcer til fastholdelse på arbejdsmarkedet.
>
> …

5. 67.662

04.07.2005 T.F.

…

FUNKTIONSBESKRIVELSE:

…

O. har haft lettere opgaver på efterskolen. Primært male + andre forefaldende opgaver. Arbejdsgiver har gjort meget ud af og finde opgaver, han vurderede O. ville kunne varetage.

Som helhed vurderes arbejdsopgaverne, at have været meget skånsomme. O. har haft rigtig mange maleropgaver og A. vurderer, at O. er noget længere tid om arbejdsopgaverne i forhold til, hvad man normalt ville kunne forvente. Arbejdsindsatsen vurderes til at ligge under halvdelen.

…

Koncentrations- og hukommelsesbesvær er fx også kommet til udtryk en dag, da O. skulle gå igennem en dør, han har været igennem flere gange dagligt. Han tager flere gange i døren, og tror den er låst. O. henter en nøgle, og da han kommer tilbage for at låse den op, finder han ud af den er åben, og han har trukket den forkerte vej i døren.

O. oplever tit, at han vil gøre en ting, men han ender med at gøre noget helt andet. Skal han fx hente en hammer kommer han med en skruetrækker.

O. kan ikke bære tungere ting, da han er fysisk skrøbelig. Arbejdsgiver beskriver O. som meget såvel fysisk som psykisk skrøbelig. Pgl. er meget pligtopfyldende og har meget svært ved at klare, hvis han ikke kan nå en opgave.

O. har generelt meget svært ved at sige fra, og når han har en god dag, har han endnu sværere ved det, og finder ud af at han ikke kan så meget som han havde regnet med.

…

Psykiateren vurderer nu tilstanden i det væsentligste som stationær, og at aktuelle funktionsniveau på arbejdsmarkedet ikke kan forventes bedret. Psykiateren vurderer endvidere, at forsøg på at øge arbejdskravene til patienten vil kunne forværre den psykiske helbredstilstand.

…

04.07.2005 T.F.

Vurdering af ressourcer

Eftersom O.'s helbredsmæssige tilstand vurderes at være stationær, vurderes der ikke at være ressourcer til udvikling af de helbredsmæssige forhold."

Af et af kommunens lægekonsulent udfærdiget "Helbredsresumé" dateret 5/7 2005 fremgår bl.a.:

"Konklusion: Patienten har på trods af et årelangt forløb med støttende samtaler hos psykiater og medicinsk antidepressiv behandling fortsat en betydelig psykiske skrøbelighed. Aktuelle funktionsniveau vurderes stationært, behandlingsmulighederne udtømte.

Diagnose:

Depressio mentis recurrens/Periodisk depression (alle sværhedsgrader) 061

Reactio tarda e traumate gravis /*Posttraumatisk belastningsreaktion, kronisk belastningssyndrom* ***067****"*

Klageren fik tilkendt førtidspension med virkning fra den 1/9 2005. Af tilkendelsesskrivelse af 10/8 2005 til klageren fremgår bl.a.:

"Begrundelsen … er, at Deres arbejdsevne vurderes varigt nedsat, og nedsættelsen er af et sådant omfang, at De uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, herunder beskæftigelse i fleksjob, ikke vil være i stand til at blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde."

Klageren har over for nævnet påstået selskabet tilpligtet at anerkende, at hans erhvervsevne er nedsat til 1/3 efter den 1/8 2005, hvorfor han er berettiget til præmiefritagelse og udbetaling af fuld forsikringsydelse efter denne dato. Til støtte herfor har klageren i klageskrivelse til nævnet bl.a. henvist til sagens lægelige og kommunale sagsakter. Endvidere har han bl.a. anført:

"Det fremgår med alt tydelighed af mine efterhånden meget digre sagsakter, som Danica løbende har fået tilsendt at min erhvervsevne er meget ringe samt at dette er **begrundet i mit helbred** og ikke som Danica, skriver i afgørelsen en masse andre faktorer, som ganske rigtigt indgår i kommunens vurdering af min arbejdsevne.

Tværtimod er mange af disse faktorer vurderet positivt men kan alligevel ikke hjælpe mig tilbage på arbejdsmarkedet, da mit helbred simpelthen er for dårligt.

…

Til dokumentation for at min erhvervsevne er nedsat til under en tredjedel kan yderligere fremføres følgende:

at jeg af to omgange har været i arbejdsprøvning/revalidering på nedsat tid, i jobs med endog store skånehensyn. Begge gange har konklusionen fra arbejdsgiverne været, at min arbejdsindsats trods ihærdige forsøg fra min side ikke var af et sådant omfang, at jeg kunne komme i betragtning til et flexjob.

…

at jeg siden 2001 nu adskillige gange har forsøgt at vende tilbage til arbejdsmarkedet, hver gang på et lidt lavere niveau og hver gang ikke har kunnet holde til det hverken fysisk eller psykisk. Senest i et job som pedelmedhjælper med meget lette opgaver og store pauser. Jeg forstår simpelthen ikke hvad det er for en type erhverv Danicas lægekonsulent mener jeg kan bestride.

I afgørelsen af 22. juni 2005 beskriver Danica min sygdom som, at jeg har haft en stressreaktion. Dette er korrekt men det fremgår klart af de gennem tiden indsendte oplysninger til Danica at min sygdom er meget mere kompliceret.

Jeg har selv sammenstykket denne klage og beklager hvis der har indsneget sig nogle fejl i tidsforløbet eller stavefejl i navne mm. Jeg har været mange dage/timer om det da jeg har meget svært ved at koncentrere mig."

Selskabet har ved sin advokat over for nævnet fastholdt sin afgørelse. Selskabet advokat har til støtte herfor i skrivelse af 17/10 2005 til nævnet bl.a. anført, at klageren burde kunne arbejde mellem halv tid og en tredjedel tid med passende skånehensyn.

Efterfølgende har klageren i skrivelse af 1/11 2005 til nævnet bl.a. bemærket, at hans "største problem er træthed, der grænser til udmattelse".

Forsikringsbetingelserne indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

8. 67.662

"**Dækning ved tab af erhvervsevne**

…

Hvis forsikrede er midlertidigt uarbejdsdygtig, eller hvis hans erhvervsevne nedsættes længerevarende til 1/3 eller mindre af den fulde erhvervsevne, udbetales hele forsikringsydelsen.

Er forsikrede midlertidigt halvt uarbejdsdygtig, eller nedsættes hans erhvervsevne længerevarende til mellem 1/2 og 1/3, udbetales halvdelen af forsikringsydelsen.

…

Midlertidig uarbejdsdygtighed

Ved midlertidig uarbejdsdygtighed forstås, at forsikrede er ude af stand til at passe sit nuværende arbejde.

…

Ved halv midlertidig uarbejdsdygtighed forstås, at forsikrede alene kan passe sit arbejde i et omfang svarende til 1/2 eller mindre. Hvis forsikrede kan passe sit arbejde i større omfang end 1/2, anses han ikke for uarbejdsdygtig.

…

Længerevarende tab af erhvervsevne

Fortsætter forsikrede med at være sygemeldt, og har forsikredes sygdomstilstand stabiliseret sig i et sådant omfang, at hans fremtidige erhvervsevne kan vurderes, foretages en vurdering af, om forsikredes erhvervsevne længerevarende er nedsat til 1/3 eller mindre, respektive til mellem 1/2 og 1/3. …

Forsikredes erhvervsevne anses for længerevarende at være nedsat til 1/3 eller mindre, hvis han blivende ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/3 - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - af, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt arbejdsdygtige personer af tilsvarende uddannelse og alder.

Forsikredes erhvervsevne anses for længerevarende at være nedsat til mellem 1/2 og 1/3, hvis han blivende ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/2 - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed

- af, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt arbejdsdygtige personer af tilsvarende uddannelse og alder.

…

Præmiens betaling m.m.

…

Bortfald af præmiebetaling

…

Forsikringstageren fritages for præmiebetalingen, hvis forsikredes erhvervsevne som følge af sygdom eller ulykkestilfælde i perioden fra forsikringens ikrafttræden og indtil præmiebetalingens ophør uanset årsagen til ophøret nedsættes til 1/3 eller mindre, hvorved forstås, at han ikke længere er i stand til at tjene mere end 1/3 - bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - af, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt arbejdsdygtige personer af tilsvarende uddannelse og alder.

Fritagelsen gælder fra den dag, nedsættelsen af erhvervsevnen til 1/3 eller mindre har varet i 3 måneder uden afbrydelse."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen, herunder navnlig ressourceprofilen med beskrivelsen af koncentrationsbesværet i forbindelse med arbejdsopgaverne samt psykiaterens udtalelse - finder nævnet, at klagerens erhvervsevne er væsentligt nedsat. På det foreliggende grundlag finder nævnet, at klagerens generelle erhvervsevne kan anses for nedsat til en tredjedel eller derunder. Nævnet finder derfor, at selskabet skal udbetale fulde forsikringsydelser fra den 1/8 2005.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Selskabet, Danica Pension, skal anerkende, at klagerens erhvervsevne er nedsat til 1/3 og udbetale fulde forsikringsydelser fra den 1/8 2005 med tillæg af renter efter forsikringsaftaleloven § 24.

Marianne Højgaard Pedersen